

Prins Bertills stig Halmstad - Tylösand - Møllegård

Lätt att hitta
Stigen är markerad med vandringsymboler på blåmalade stolpar. Vid varje kilometer finns en stolpe med ett km-märke utsatt. Mellan Tylösand och Møllegård går du vid golfbanor, där det är bra att se upp för golfbollar, samt genom en hage med betande boskap.

1. Halmstads slott

Bygodes som lustslott åt vår danske kung Christian IV. Slottet stod klart kring 1619 och har fortfarande kvar sin renässansstil. Här firade Christian IV och Gustav II Adolf i en vecka att sista delbetalningen av Älvsborgs lösen var betald. Med freden i Brömsebo 1645 och slutligen freden i Roskilde 1658 kom slottet i svensk ägo. Idag är slottet Landshövdingens residens och förvaltas av Statens fastighetsverk. Många monarker har gästat slottet, förutom vårt nuvarande kungapar har Drottning Kristina övermattat här 1654 och Karl XI höll riksdag på slottet 1678.

2. Kronobränneriet

uppfördes 1776-78. Gustav III hade förbjuditt husbehovsbränning för att tillföra Kronan större inkomster. Brännvin framställdes här fram till 1787. Därefter har här varit spannmålsmagasin, spikfabrik och rymmer nu konstskola och småföretag. Huset är Halmstads äldsta industrbyggnad.

3. Lotsen

är centralen för Hallands nuvarande sexlotsar och tolv båtsmän, vilka kör lotsbåtarna samt lämnar och hämtar lotsarna på fartygen. Halmstads första lotsplats etablerades 1777.

4. Småbåtshamnen

är som ett litet samhälle i sig, där båtfolket om våren slipar, putsar och målar sina ögonstenar. Härifrån kan du se resterna från ett färjeläge. Under åren 1960-66 kunde man dagligen åka med färjan Prins Bertill till Åhus och Köpenhamn i Danmark.

5. Avloppsreningsverket

är ett modernt reningsverk med dagens alla tekniska finesser för att rena stadens avlopp. Dammarna tjänstgör som kvävefälla och här kan du se fåglar som rörlöna och vigg. På Västra stranden nedanför kan du bada med din fyrota vän och den långgrunda stranden är även populär bland kite- och windsurfare.

15. Bastaskär

Walter Bengtssons ateljé värdas ömt av en stiftelse, till minne av den lokalt kände skulptören, målaren och grafikern Walter Bengtsson (1927-98). Han utbildades vid Valands konstskola och i Milano. 1971 invaldes han som ledamot i Konstakademien. Walter Bengtsson är mest känd för sina monumentala skulpturer, bi a väggutsmyckningen Speiurum Futurum i Kåknästornet i Stockholm.

16. Kungastenen

bär inskriptioner av kungarna Oscar II, Gustaf VI Adolf och Carl XVI Gustaf. När Oscar II besökte Söndrum 1899 efter en jakt i Fammarp blev han på dåligt humör. På Folkets hus var nämligen en röd flagga hissad istället för unionsflaggan, vilken kungen förväntat sig. Han avböjde förrisikningar som bjöds och visade inget intresse över arbetet i stenbrotten.

17. Stenristningar

finns det gott om på hallarna nere vid stranden. Här har stenhuggare och badgäster under mer än 100 år knackat in sina namn och årtal. Du kan också leta upp segelskutor, ångare, ankare och symbolen för ”Tio, hopp och kärlek”.

18. Brandbod

från 1930-talet. Efter flera bränder besöt Tylösands Bostads- och Trusel-förening att sätta ut brandbodar på strategiska platser. I dessa förvarades hackor, spadar, hinkar, en handdriven brandspruta och en lur att tuta i. Idag är boden torn.

19. Handikappbadet

öppnades 1991 i Görvik. Denna vackra badvik kallas i folkmun för Svåjäre-hålan. Ett annat gammalt namn är Koloniviken. Här arrangerades koloni-verksamhet från 1905 och många somrar framöver.

Trevlig tur!

Prins Bertills stig är ca 18 km lång och om du inte vill gå hela sträckan går det bra att ta bussen en bit. Bussarna passerar Nya Tylösandsvägen. Bussidatabell finns på Halmstad Turistbyrå och på Österskans busstas.

Välkommen ut på Prins Bertills stigi!

Här bjuds du på en upplevelserik, kustnära vandring som startar vid Halmstads slott och går via Tylösand, för att sedan lämna kusten och slutligen Møllegårds lummiga naturreservat. Stigen är mycket populär under alla årstider med fina smuttronställen, rast- och utsiktsplatser. Här möter du många som hanerar, vandrar, joggar eller njuter av en skön picknick i det vackra landskapet.

6. Civila flygfältet

anlades 1935 på initiativ av Svenska Luftfartsverksförbundet och användes av Halmstads Flygklubb, som bildades 1936. Här nödländade två amerikanska bombplan 20 juni 1944 under återfärd från en flygraid i Tyskland. Hangarer och all verksamhet flyttades 1956 till F 14.

7. Aleskogen

är en av Sveriges fågelrikaste platser med omkring 25 arter och ca 200 häckande par. En gammal alsumpskog med kär, atrrick flora och riklig buskvegetation gör platsen idealisk för fåglar. Den mindre hackspetten hör till de ovanligare. I kärren kan man finna den ståtliga växten svårsljilla.

8. Brottet

kom till för att man behövde sten till pirarna i hamnen. 1837 började man bryta sten här vid platsen för Kohallsklippan. Stenbrottet vattenfylldes och blev snabbt populärt att bada i. Detta var början till nuvarande Simstadion, eller Brottet som många Halmstadbor kallar det.

9. Örnäsudden

är känt genom sleget vid Nissan, vikingatidens största sjöslag. Det stod 10 augusti 1062 mellan Morges kung Harald Härdråde och Danmarks kung Sven Estridsen. Den danska flottan med 300 segelfartyg besegrades av den knappt hälften så stora norska flottan. Danske kungen lär ha befunnit sig ombord och tagit sigiland efter nederlaget på stranden här.

20. Helfvetsberget

heter denna bergskalle på en karta från 1865. Höjden ovanför handikappbadet heter på samma karta Hvita berget. Där emellan ligger Svåjärehålan. Bakgrunden till dessa gamla namn har försvunnit i tidens dunkel, men kanske beror namnen på att berget var extra besvärligt att hugga i.

21. Rhododendronparken

anlades i den då sumpiga och vidvuxna dalen 1933, av 30 arbetslösa unga män som på tre månader gav Tylösand en ny attraktion. Parken gästas av näktergal, lövsångare och gransångare. Rhododendron kommer av grekiskans rhodon (ros) och dendrion (träd) och tillhör jungtväxterna. Här finns även idegran, kaprifol och slån.

22. Tjuvahålan

blev i slutet av 1700-talet landstigningsplats för smugglare. 1850 byggdes gårdens Carlsberg på könet. 20 år senare inrättades en tullpostering och kronans vakter flyttade hit. Omkring 1915 inleddes passagerarturer till Tjuvahålan från Halmstad. Gården var pensionat från 20-talet och den revs 1979.

23. S:t Olofs kapell

och dess klockstapel kan du skymta härifrån. Den vackra träkyrkan var från början sockenkyrka i småländska Lidhult. Den revs 1879 och inventarierna spreds över hela världen. Genom ett ensiående detektivarbete av landsantikvarie Erik Salvén återfanns det mesta och kapellet har stått på sin nya plats sedan 1950.

24. Tyjön

har fått sitt namn från ”tyje” som betyder utskjutande, bergig udde. På ön finns bronsåldersrosen och den resta stenen ”Tyljajungfrun”. 1870 byggdes fyren, ritad av Gustaf von Heidenstam, och bostäder för fyrbetjäning och lärare. Fyren släcktes 1968 och ersattes av den röda 22 m höga kassunfyren Tyjöggrund ute i havet.

34. Møllegårds kvam

uppfördes på 1850-talet och har fyra våningar. Nå är bostad och övriga är kvam. Här målades för möjl till Heagård och kvarnens rågmjöli blandades i blodkvarnen i slakteriet i Halmstad. Nu maler kvamvägen bara löder till sina gjur. Så dig ner en stund vid kvamdammen och njut av lugnet och värtets speglingar.

33. Embusken

kan bli över 1000 år. Den anses ha ”28 dygder” och är bra mot bland annat näställa och urinvägssinflammation. Fick man tandvärk tog man ett enhärr och stack det i tandköttet. Eren ansågs helig eftersom enhäret har ett ”kors-tecken” i toppen och troddes därför skydda mot häxor och troll.

32. Det gamla brofundamentet

har återvänts för att du ska kunna komma över Nyrebäckens. Den gamla bron anväändes bl a av Kung Oscar II när han skulle till Trotstång för att jaga. Under åren 1894-1904 var kungen här ämnistone fem gånger för härfäkt.

31. Nyrebäckens

flyter säkra fram genom den täta alsumpskog som kantar brinkarna. Om våren trummar mindre hackspett sitt kärlskmeddelande över dalen, det bruna värtet från åkarna i Vapnödalen trivs gottligen. Det är en gällsmyt, bottenlevande fisk som blir 12 cm lång.

30. Norra banan

är en av Halmstad Golfklubbs två golfbanor i Tylösand. De 36 hålen är välkända bland världens golfspelare. När den första golfbanan i Tylösand invigdes 1938 var den Sveriges första kompletta 18-hålsbana. Pins Bertill har gjort många utslag här genom åren. Här spelades The Solheim Cup 2007, världens viktigaste golfturnering för damer mellan USA och Europa.

30. Norra banan

är en av Halmstad Golfklubbs två golfbanor i Tylösand. De 36 hålen är välkända bland världens golfspelare. När den första golfbanan i Tylösand invigdes 1938 var den Sveriges första kompletta 18-hålsbana. Pins Bertill har gjort många utslag här genom åren. Här spelades The Solheim Cup 2007, världens viktigaste golfturnering för damer mellan USA och Europa.

30. Norra banan

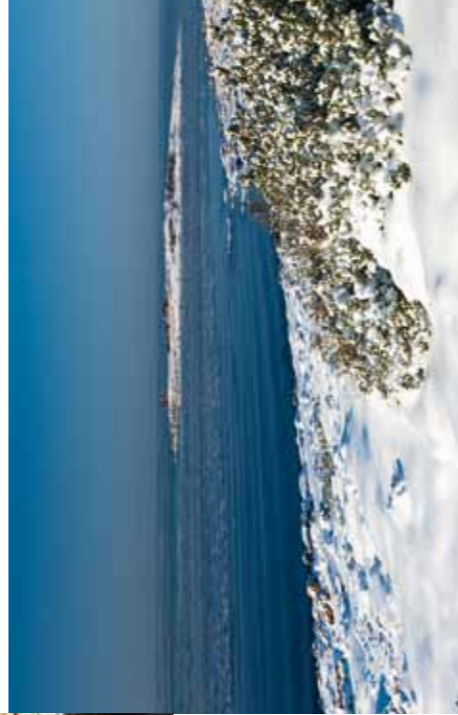
är en av Halmstad Golfklubbs två golfbanor i Tylösand. De 36 hålen är välkända bland världens golfspelare. När den första golfbanan i Tylösand invigdes 1938 var den Sveriges första kompletta 18-hålsbana. Pins Bertill har gjort många utslag här genom åren. Här spelades The Solheim Cup 2007, världens viktigaste golfturnering för damer mellan USA och Europa.

30. Norra banan

är en av Halmstad Golfklubbs två golfbanor i Tylösand. De 36 hålen är välkända bland världens golfspelare. När den första golfbanan i Tylösand invigdes 1938 var den Sveriges första kompletta 18-hålsbana. Pins Bertill har gjort många utslag här genom åren. Här spelades The Solheim Cup 2007, världens viktigaste golfturnering för damer mellan USA och Europa.

30. Norra banan

är en av Halmstad Golfklubbs två golfbanor i Tylösand. De 36 hålen är välkända bland världens golfspelare. När den första golfbanan i Tylösand invigdes 1938 var den Sveriges första kompletta 18-hålsbana. Pins Bertill har gjort många utslag här genom åren. Här spelades The Solheim Cup 2007, världens viktigaste golfturnering för damer mellan USA och Europa.

13. Grötviks småbåtshamn

anlades i det gamla stenbrottet av arbetslösa stenhuggare 1936-39. Namnet Grötvik kommer troligen från ordet gryta. Hamnen är en naturlig gryta vid kusten. I Grötvik finns en av Hallands tre sjöräddningsstationer. Den sköts utav frivilligorganisationen SRS och deras snabba båt heter Samaritan. Stödföreningen har fått det passande namnet Livbojen.

14. Stenbrytning

påbörjades här i mitten av 1800-talet, med upp till 500 anställda i slutet av seklet. Stenprodukter framställdes fram till 1965 och under ytterligare 25 år bröts råmaterial till vackra gravstenar. Söndrumsstenen finns på flera platser i världen, t ex fredsplatset i Haag och svenska kyrkorna i Köpenhamn och Paris. Stenhuggeriet har inspirerat konstnärerna i Söndrumskolonin till många motiv.

25. Livräddarna i Tylösand

bevakar under varma sommar dagar upp till 40 000 människor som är här och badar. De 17 utbildade livräddarna är utplacerade på fem bevaknings-torn mellan Tylösand och Frösakull. Här intill finns Nordens enda livräddarskola.

26. Tylösand

Är en av landets mest kända badstränder och var en av de första att bli certifierad med blå flagg, vilket representerar en ren, säker och turistvänlig anläggning. För hundra år sedan var trakten karg och ödslig men 1915 byggdes en restaurang och då anlände besökarna med båt från Halmstad. Genombrotten kom 1929 och Tylösand blev det finare folkets badort. Idag ägs Hotel Tylösand av Per Gessle och Björn Nordstrand och rymmer en internationell samling av nutida konst.

27. Skruvade träd

har formats av kaprifoler som slingat sig uppför stammen. Asparna växer fort och har med tiden kapslat in kaprifolens lianer. Notera att kaprifolen alltid är vänstervriden, d v s slingrar sig medsols. På träden kan du hitta den ovanliga svampen judasöra.

28. Tylobäckens dalgång

är om våren fylld av fågelsång. Här sjunger rödsjätt och svarthätta i kör. De överröstas av Sveriges näst minsta fågel gårdsmvgen, som inte väger mer än 5 gram. Det stora stenblocket har kommit hit med inlandssen för mer än 13 000 år sedan.

29. Tylebäck

drivs av Svenska Försvarsutbildningsförbundet som är en riksäckande frivilligorganisation. Första lägerstugan stod klar 1930. Tylebäck har genom åren byggts ut till en konferensanläggning med hotell, vandrarhem, stugby och husvagnscamping.